

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

LISTA TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO
w 2013 roku

W III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

LITERATURA

1. Współczesna dramaturgia jako wyzwanie wobec tradycji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
2. Zaprezentuj zjawisko dwudziestowiecznej powieści parabolicznej, odwołując się do wybranych utworów literackich.
3. Kreacje świata udziwnionego. Przedstaw eksperymentatorskie próby w literaturze międzywojennej – w poezji, w prozie, w dramacie.
4. Analizując wybrane utwory, omów funkcje groteski w literaturze polskiej XX wieku.
5. „Miłosz odgrywa dziś rolę niemal encyklopedii myśli współczesnej”. Podejmij próbę weryfikacji twierdzenia prof. M. Janion.
6. Polemika na temat *unle malum* w literaturze XX wieku. Przedstaw poglądy wybranych pisarzy, które dotyczą istoty i przyczyny zła w świecie współczesnym.
7. Reportaż literacki jako forma refleksji nad współczesnym światem. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.
8. Porównaj, przywołując wybrane utwory, różne sposoby kreacji artysty jako bohatera literackiego.
9. Dwudziestowieczny polski esej emigracyjny. Przedstaw cechy tego sposobu wypowiedzi literackiej, uwzględniając jej specyfikę tematyczną w kontekście historycznym.
10. Dialog z tradycją w poezji i eseistyce Zbigniewa Herberta. Przedstaw temat na podstawie wybranych utworów.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

11. Zaprezentuj wybrane europejskie koncepcje poezji, omawiając przykłady ich artystycznych realizacji.
12. Dialog z koncepcją miłości romantycznej w literaturze następnych epok. Zaprezentuj zagadnienie na wybranych przykładach.
13. Skazani na samotność i samotni z wyboru. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok literackich.
14. Odwołując się do wybranych przykładów literackich, zaprezentuj różne ujęcia motywu lekarza w literaturze.
15. Scharakteryzuj wybrane literackie konwencje portretowania rodziny. Wypowiedź zilustruj przykładami z dziedziny literatury pięknej.
16. Dzienniki polskich i obcych pisarzy. Przedstaw fenomen tej formy wypowiedzi, przywołując odpowiednie przykłady z piśmiennictwa XX wieku.
17. W jakim celu artysta sięga po motyw labiryntu? Odpowiadając na powyższe pytanie, przedstaw stosowny literacki materiał egzemplifikacyjny.
18. Przywołując wybrane przykłady (m.in. krąg paryskiej „Kultury”), omów znaczenie Paryża w dziejach kultury polskiej XIX i XX wieku.
19. Omów wybrane ujęcia motywu Petersburga – Leningradu w literaturze polskiej i rosyjskiej.
20. Porównaj obrazy Peerelu ukazane w utworach Marka Hłaski i dziennikach wybranych twórców (np. M. Dąbrowskiej, Z. Nałkowskiej ...).
21. Na podstawie wybranych utworów przedstaw rodzaje relacji pomiędzy historią a jednostką.
22. Dialog współczesnych pisarzy (np. G. Herlinga-Grudzińskiego, J.M. Rymkiewicza, A. Libery, P. Huelle...) z klasyką literacką. Przedstaw zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
23. Rozważ, czy literatura polska może zasługiwać na miano uniwersalnej? Uzasadnij swoje stanowisko w powyższej kwestii, odwołując się do celowo wybranych tekstów.
24. Między literaturą piękną a literaturą faktu. Przedstaw różne formy piśmiennictwa współczesnego.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

25. Na wybranych przykładach scharakteryzuj efekty poszukiwań nowych form artystycznego wyrazu w literaturze I połowy XX wieku.
26. Popularność pamiętników i wspomnień to współcześnie kwestia mody czy wymóg czasów?
Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów.
27. Twórcy współczesnej literatury wobec tradycji romantycznej. Omów temat, odwołując się do utworów trzech wybranych autorów.
28. Obraz *małej ojczyzny* w literaturze XIX lub/XX wieku – rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów.
29. Współczesne czasopisma literackie i kulturalne. Rozwiń temat, charakteryzując wybrane przykłady
30. Omów sposoby funkcjonowania Horacjańskiego motywu *exegi monumentum* w wybranych tekstach poetyckich późniejszych epok.
31. Porównaj różne ujęcia motywu pychy i pokory, uwzględniając teksty biblijne i literackie.
32. Scharakteryzuj - na wybranych przykładach – różne sposoby funkcjonowania motywu raju w literaturze.
33. Czy człowiek może okupić swoje winy? Wyjaśniając alternatywne rozwiązania tego problemu, omów wybrane wizje ekspiacji bohatera literackiego.
34. Przedstaw – na wybranych przykładach z różnych epok – rolę monologu wewnętrznego bohatera w kreacji jego postaci.
35. Orient jako inspiracja pisarzy różnych epok – omów temat na wybranych przykładach.
36. Konstrukcje narratora. Odwołując się do wybranych przykładów z literatury pięknej XIX i XX wieku, scharakteryzuj ewolucję powieściowych form narracyjnych.
37. Rozważ, w jaki sposób motyw choroby funkcjonuje w wybranych dziełach literackich.
38. Narracja w science fiction. Na podstawie wybranych utworów scharakteryzuj zasadnicze właściwości opowiadania w prozie fantastycznonaukowej.
39. Refleksja nad polskością w XIX i XX wieku. Rozwiń temat, komentując wybrane wypowiedzi literackie, publicystyczne i filozoficzne.
40. Kaskaderzy literatury. Przedstaw życie i twórczość wybranych dwudziestowiecznych „poetów przeklętych”.*

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

41. Zaprezentuj obraz Warszawy, ukazany w utworach wybranych twórców XX / XXI wieku (np. L. Tyrmanda, M. Białoszewskiego, T. Konwickiego, J. Andrzejewskiego, S. Chutnik).
42. Przedstaw losy i omów postawy wybranych bohaterów literackich uwikłanych w historię.
43. Hiob naszych czasów – przedstaw sposoby, w jakie twórcy literatury powojennej podejmują problematykę cierpienia.
44. Rozważ – analizując wybrane utwory – jaką rolę odgrywa kompozycja dzieła literackiego w trakcie jego interpretacji.
45. „A ty trzeźwo patrz na wszystko” (2 Tm 4,5) Rozważ, którzy bohaterowie literaccy nie postępują zgodnie z tym imperatywem. Omów wybrane przykłady.
46. Przywołując wybrane przykłady, udowodnij, że koncepcja świata przedstawionego uwarunkowana jest założeniami natury filozoficznej.
47. „Wadzić się z Bogiem” (J.Kasprowicz, *Księga ubogich*). Przedstawiając wybrane realizacje tego motywu, wyjaśnij, w jaki sposób wiążą się one z tematem danego utworu.
48. Na podstawie wybranych utworów literackich i encyklik Jana Pawła II przedstaw różne współczesne koncepcje człowieka.
- * P. Verlaine, *Poetes maudits*
49. Wyjaśnij - na wybranych przykładach – w jaki sposób i w jakim celu dokonuje się zabiegu heroizacji bądź deheroizacji bohaterów w literaturze związanej z wojną i okupacją.
50. Na wybranych przykładach scharakteryzuj odmienne literackie konwencje opowiadania o wojnie.
Które z nich – Twoim zdaniem – najlepiej odpowiadają gustom współczesnego odbiorcy tekstów kultury?
51. Na wybranych przykładach scharakteryzuj różne sposoby ujęcia tematyki rustykalnej w literaturze renesansowej i barokowej.
52. Rozpatrz, w jakim stopniu autobiografia staje się tworzywem literackim. Odwołaj się do twórczości wybranych pisarzy.
53. Scharakteryzuj związek gatunków literackich z tendencjami epoki – omów ten problem na przykładzie

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

dwóch okresów literackich.

54. Jaką funkcję w interpretacji dzieła pełni motto? Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do wybranych utworów.
55. Rozważ, czym się różnią koncepcje sztuki i artysty, dominujące w dwóch wybranych epokach kulturowych.
Analizując wybrane przykłady, podejmij próbę określenia przyczyn tych rozbieżności.
56. Porównaj sposoby wykorzystania tropu ironii we współczesnej poezji polskiej na przykładzie wybranych utworów literackich.
57. Zwierzę w roli bohatera literackiego – określ, analizując wybrane przykłady, cele tego zabiegu artystycznego.
58. Odwołując się do przykładów z literatury romantycznej i modernistycznej, zbadaj logiczne i estetyczne związki zachodzące pomiędzy tytułem i treścią utworu.
59. Twórczość polskich pisarzy debiutujących po 1989 roku. Zaprezentuj zjawisko, analizując i interpretując wybrane teksty kultury.
60. Porównaj i skomentuj wybrane przykłady sposobów portretowania szlachty zaściankowej w literaturze polskiej od XVII do XIX wieku.
61. Postacie historyczne w poezji polskich romantyków – odwołując się do wybranych tekstów kultury, porównaj literackie kreacje z ich historycznymi pierwowzorami.
62. Echa powstań narodowych w literaturze polskiej I połowy XIX wieku – na wybranych przykładach ukaż związki świata przedstawionego w dziele literackim z wydarzeniami historycznymi.
63. Przedstaw i oceń różnorodne romantyczne koncepcje walki o niepodległość, wyrażone w literaturze polskiej okresu zaborów.
64. Literackie kontynuacje kreacji bohaterów romantycznych w literaturze późniejszych epok – zaprezentuj, przywołując wybrane przykłady.
65. Na wybranych przykładach porównaj społeczne role kobiety ukazane w literaturze różnych epok.
66. Współczesna poezja religijna – scharakteryzuj zjawisko, porównując tematykę liryki Jana Twardowskiego i innego wybranego twórcy.
67. Porównaj, odwołując się do przykładów z dwóch wybranych epok kulturowych, literackie konkretyzacje motywu życia wędrownika.
68. Którzy bohaterowie literatury polskiej XX wieku wywołują kontrowersje? Odpowiadając na pytanie, podejmij próbę określenia przyczyn takiego ich odbioru.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

69. Miasto – przestrzeń znacząca, miejsce destrukcji, szansa rozwoju... Jaki sens nadała literatura temu motywowi? Przedstaw temat w oparciu o wybrane utwory z różnych epok.
70. Scharakteryzuj parafrazę jako środek wyrazu artystycznego, analizując wybrane utwory współczesnych poetów polskich.
71. Wyjaśnij, jaką funkcję pełnią neologizmy w poezji polskiej II połowy XX wieku. Zanalizuj wybrane przykłady.
72. Poeta w roli moralisty – scharakteryzuj, analizując wybrane przykłady, środki perswazji stosowane w liryce polskiej II połowy XX wieku.
73. „Co to jest narodowość?” (C.K.Norwid) Zinterpretuj i skomentuj wybrane wypowiedzi twórców różnych epok dotyczące powyższego problemu.
74. Porównaj. Odwołując się do wybranych przykładów, funkcjonujące w piśmiennictwie polskim motywy wojny sprawiedliwej i wojny niesprawiedliwej.
75. Przedstaw i omów wybrane romantyczne i modernistyczne koncepcje poety.
76. Zaprezentuj - na wybranych przykładach – rozrachunki po klęskach zrywów narodowo-wyzwoleńczych w literaturze polskiej różnych epok.
77. „Poeta pamięta” (Cz..Miłosz *Który skrzywdziłeś*). Przedstaw i oceń stanowiska wybranych poetów polskich w sprawie „poniżonych i bitych” (Z.Herbert *Przesłanie Pana Cogito*).
78. Zaprezentuj i omów wybrane z literatury różnych epok spotkania człowieka z zagadką swojej egzystencji.
79. Poeta i artysta jako bohater literacki. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
80. Postacie mitologiczne i biblijne jako symbole wartości uniwersalnych. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory z różnych epok.
81. Scharakteryzuj, interpretując wybrane teksty kultury, wpływ koncepcji filozoficznych na współczesną literaturę piękną.
82. Przedstaw i oceń różne sposoby narracji o losie człowieka uwięzionego na Archipelagu Gułag.
83. Rozmowy człowieka z Bogiem w literackim przekazie twórców różnych epok. Przedstaw temat w oparciu o wybrane utwory.
84. Różne ujęcia motywu diabła w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

85. Przedstaw wybrane sposoby, w jakie literatura piękna neguje możliwość naukowego poznania świata.
86. Jakie koncepcje człowieka najczęściej pojawiają się w literaturze polskiej? Interpretując wybrane utwory, uzasadnij swoje rozstrzygnięcie powyższego problemu.
87. Zaprezentuj wybrane konteksty literackie i historyczne, w których pojawia się w dziełach literatury polskiej motyw zmartwychwstania.
88. Przedstaw i oceń wybrane wizje „poprawy Rzeczypospolitej” przedrozbiorowej – na podstawie piśmiennictwa staropolskiego.
89. Scharakteryzuj kanon staropolskich wartości propagowanych w wybranych dziełach literatury przedrozbiorowej.
90. Porównaj, odwołując się nie do przykładów nie tylko z antycznej literatury pięknej, dwa starożytne kodeksy etyczne: biblijny i grecki.
91. Oceń stosunek wybranych polskich twórców do fenomenu rewolucji społecznej. Posłuż się przykładami z ich spuścizny artystycznej.
92. Wybierz i omów – Twoim zdaniem – najważniejsze tematy powojennej poezji polskiej. Swoj wybór uzasadnij, przywołując także kontekst historyczny przywołanych przykładów.
93. Zanalizuj wizerunek Rosji i Rosjan, ukazany w wybranych utworach literatury polskiej i podejmij próbę jego oceny.
94. Wprowadzenie języka potocznego do literatury pięknej. Rozważ przyczyny i funkcje tego zabiegu, analizując wybrane utwory prozatorskie i poetyckie.
95. Porównaj i oceń cele przypisane pracy, analizując i interpretując przykłady wybrane z piśmiennictwa polskiego czasów Rzeczypospolitej niepodległej oraz okresu niewoli narodowej.
96. Charakteryzując wybrane przykłady z literatury polskiej, porównaj cele i sposoby wprowadzenia wydarzeń i postaci historycznych do świata przedstawionego w dziele literackim.
97. Rozważ, czy dzieło literackie może nie być formą prezentacji koncepcji filozoficznej. Uzasadnienie swojego rozstrzygnięcia powiąż z celowo dobranymi przykładami z literatury polskiej.
98. Omów społeczne funkcje polskiego piśmiennictwa tzw. drugiego obiegu w wieku XX.
99. Porównaj poetykę wybranych utworów epickich przełomu wieków XIX i XX z teorią powieści

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

- dojrzałego realizmu.
100. Których pisarzy uznasz za afirmatorów życia? Odpowiedź uzasadnij, interpretując wybrane utwory literackie z różnych epok.
101. Rozważ – na przykładach wybranych z literatury polskiej – dlaczego idealisci rzadko urzeczywistniają swoje idee.
102. Przedstaw propozycje klucza interpretacyjnego do ewolucji bohatera Mickiewiczowskiego, uwzględniając młodzieńcze i emigracyjne utwory poety.
103. *Geniusz loci* Krakowa, miasta poetów i poezji. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów.
104. Przedstaw wybrane literackie ujęcia motywu zmagania człowieka z jego fizycznymi ograniczeniami, uwzględniając problematykę rywalizacji sportowej.
105. Rozważ, czy dzieło literackie stanowi wyraz światopoglądu religijnego i na wybranych przykładach scharakteryzuj związki między literaturą piękną a religią.
106. W poszukiwaniu wartości. Czy literatura drugiej połowy XX wieku stanowi jedno z istotnych źródeł poznania sensu istnienia człowieka? Rozważ na wybranych przykładach.
107. Czy zgadzasz się z tezą J. Huizingi, że wzorce osobowe stanowią wyraz marzenia o piękniejszym życiu? Odpowiedź uzasadnij, analizując wybrane teksty literackie z uwzględnieniem ich kontekstu historycznego.
108. Przedstaw ukazane w wybranych staropolskich utworach literackich modele życia szczęśliwego.
109. Wzory literackie. Odwołując się do wybranych tekstów literackich, omów problem naśladowania i oryginalności w literaturze.

KORRESPONDENCJA SZTUK

110. Gen. Józef Sowiński w literaturze i sztuce – rozwiń temat, analizując i interpretując wybrane przykłady.
111. Odwołując się do wybranych tekstów kultury, określ funkcje, jakie pełnił przedstawiony w literaturze i malarstwie portret Sarmaty.
112. Opisz i wyjaśnij – na wybranych przykładach tekstów kultury – fenomen pojmowania świata przez pryzmat symbolu.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

113. Pamięć o Katyniu w krajowych i emigracyjnych tekstach kultury. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
114. Na wybranych tekstach kultury XIX i XX w. przedstaw zmieniający się wizerunek Warszawy.
115. Hańba domowa? Rozrachunek z komunizmem we współczesnych polskich tekstach kultury.
Omów problematykę, analizując wybrane przykłady.
116. Powstanie warszawskie w świetle tekstów kultury. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.
117. Zapis powojennych losów żołnierzy Armii Krajowej w polskiej sztuce. Omów temat, przywołując wybrane teksty kultury.
118. Problem tolerancji i nietolerancji w literaturze i innych tekstach kultury XX i XXI wieku. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych dzieł.
119. Odwołując się do wybranych utworów, przedstaw problematykę cierpienia w tekstach kultury XX wieku.
120. Brzydota jako kategoria estetyczna. Rozwiń temat, odwołując się do przykładów z literatury oraz innych dziedzin sztuki.
121. Gdy człowiek przestaje być człowiekiem... Odwołując się do wybranych tekstów kultury, omów problem zniewolenia umysłu ludzkiego.
122. Omów poetykę kiczu, przywołując przykłady z literatury i sztuki.
123. Odwołując się do wybranych tekstów kultury, przedstaw różne sposoby kreowania postaci Żydów.
124. Odwołując się do wybranych tekstów kultury z różnych epok, zaprezentuj i porównaj przedstawione w nich portrety Aleksandra Macedońskiego.
125. Różne ujęcia motywu gór w tekstach kultury. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
126. Makabra w sztuce dowolnej epoki historycznoliterackiej – scharakteryzuj zjawisko na podstawie wybranych tekstów kultury.
127. Omawiając wybrane teksty kultury, przedstaw różne sposoby ujęcia postaci św. Franciszka z Asyżu.
128. „Innego końca świata nie będzie” (Cz. Miłosz *Piosenka o końcu świata*). Zaprezentuj różne obrazy apokalipsy w wybranych tekstach kultury.
129. Oblicza władzy. Przedstaw sposób ujęcia tego motywu w wybranych tekstach kultury z XIX i XX wieku.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

130. Wampiryzm w literaturze i filmie. Omów motyw, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
131. Zmagania człowieka z problemem śmierci – omów funkcjonowanie tego motywu na podstawie tekstów kultury z różnych epok.
132. Ukaz, odwołując się do wybranych przykładów, oddziaływanie malarstwa na literaturę XX wieku.
133. Wizerunek Polaków w oczach cudzoziemców – przedstaw jego różne artystyczne konkretyzacje, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
134. W oparach absurdu. Zaprezentuj podstawowe gatunki i techniki artystyczne kabaretu literackiego.
135. Przywołaj i zinterpretuj – zawarty w wybranych tekstach kultury – obraz zaświatów i określ ich związek ze światem realnym.
136. Przedstaw ukazany w wybranych dziełach literatury i sztuki świat kultury i obyczajowości żydowskiej.
137. Omów wpływ etosu romantycznego na kształt wybranych utworów literatury i dzieł malarskich.
138. Przedstaw - na wybranych przykładach – funkcjonowanie motywów mitologicznych w literaturze i sztuce.
139. Motyw malarstwa w literaturze. Rozwiń temat, odwołując się do twórczości wybranych twórców (np. J. Czapskiego, J. Iwaszkiewicza, S. Wyspiańskiego...).
140. Omawiając wybrane przykłady, porównaj różne artystyczne realizacje toposu krainy zmarłych w literaturze i malarstwie.
141. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł z literatury i malarstwa, wykorzystujących motyw sądu ostatecznego.
142. Porównaj artystyczne wizje kresów w różnych tekstach kultury.
143. Na wybranych przykładach omów i porównaj różne ujęcia motywu *stabat mater* w tekstach kultury.
144. Literatura i sztuka feministyczna – geneza, problematyka, twórcy. Zaprezentuj temat, interpretując wybrane teksty kultury.
145. Porównaj obrazy wsi w wybranych dziełach malarskich i literackich różnych epok.
146. Rola klasycznej zasady prawdopodobieństwa w tekstach kultury z przełomu wieków XX i XXI.
Przedstaw różne stanowiska teoretyczne, przywołując wybrane przykłady ich konkretyzacji artystycznych.
147. Przełom postmodernistyczny w kulturze współczesnej – oceń krytykę nowoczesności zawartą w wybranych tekstach kultury II połowy XX wieku i początków wieku XXI.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

148. Różne sposoby wykorzystania motywu macierzyństwa w literaturze i sztuce – rozwiń temat, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
149. Opisz i oceń przedstawione w wybranych tekstach kultury postawy Polaków wobec holocaustu.
150. Udowodnij – przywołując wybrane teksty kultury – że mity nie przestały być źródłem inspiracji artystycznej w XX wieku.
151. Rozważ, czy konflikt pokoleń jest problemem uniwersalnym. Wypowiedź zilustruj przykładami z literatury pięknej i innych tekstów kultury.
152. Porównaj różne ujęcia etosu rycerza w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury.
153. Kultura średniowieczna jako źródło inspiracji artystycznej w XX wieku – rozwiń temat, charakteryzując wybrane teksty kultury.
154. Odwołując się do wybranych tekstów kultury z różnych epok, zaprezentuj i porównaj cele i sposoby wykorzystania motywu bohaterstwa Spartan w Termopilach.
155. Fantastyka grozy. Omów specyficzne właściwości i funkcje świata przedstawionego w reprezentujących ten typ twórczości wybranych utworach literackich i filmowych.
156. Interpretując wybrane teksty kultury, wskaż najistotniejsze czynniki, które – Twoim zdaniem – mają wpływ na kształt koncepcji patriotyzmu.
157. Intertekstualność tekstów kultury alternatywnej. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
158. Określ funkcję motywów muzyki i śpiewu w wybranych utworach literackich.
159. Bohater literacki a jego kreacja filmowa lub teatralna – omów różne aspekty tematu na podstawie wybranych tekstów kultury.
160. Rozważ, odwołując się do wybranych utworów, kwestię różnych sposobów kreowania świata przedstawionego przez twórców kultury XIX wieku.
161. Obraz Kościoła i jego społecznej roli w polskich tekstach kultury – rozwiń temat, analizując wybrane przykłady.
162. Na wybranych przykładach literackich i filmowych omów i zinterpretuj różnorodne ujęcia motywu domu rodzinnego.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

163. Od *Zielonego balonika* do kabaretu *OT.TO* - stare i nowe oblicze polskiego kabaretu. Omów problem, odwołując się do konkretnych tekstów kultury.
164. Obraz prowincjonalnego miasteczka w tekstach kultury XIX i /lub XX wieku – zinterpretuj różne ujęcia tego motywu na wybranych przykładach.
165. Odwołując się do wybranych dziewiętnastowiecznych tekstów kultury polskiej, oceń różne modele patriotyzmu i wiążący się z nimi typ bohatera.
166. Obraz literacki, teatralny i filmowy – dokonaj analizy i oceny różnych adaptacji wybranych dzieł literackich.
167. Przedstaw i oceń reżyserskie koncepcje adaptacji literatury na przykładzie wybranych filmów.
168. Młodzi buntownicy. Scharakteryzuj wybranych bohaterów, odwołując się do tekstów kultury z różnych epok.
169. Prześledź funkcjonowanie motywu zesłania na Syberię w literaturze i sztuce XIX wieku.
Przeanalizuj i zinterpretuj wybrane przykłady.
170. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw i skomentuj literackie i filmowe obrazy zniewolenia człowieka w instytucji społecznej.
171. Przywołując wybrane przykłady, omów funkcje pejzażu w literaturze i sztuce XIX i/lub XX wieku.
172. „Czy ludzką godność w sytuacjach niehumanitarnych można ocalić [...]?” G.Herling- Grudziński, *Dwie świętości*). Zilustruj refleksję nad problemem laickiej świętości przykładami postaw przedstawionych w wybranych tekstach kultury XX wieku.
173. „Nie czekaj na Sąd Ostateczny. Odbyna się on codziennie”. Zinterpretuj słowa bohatera *Upadku* Alberta Camusa w kontekście wybranych dwudziestowiecznych tekstów kultury, w których rozważany jest problem odpowiedzialności człowieka za swoje czyny.
174. Porównaj, odwołując się do celowo wybranych przykładów, różne obrazy Litwy w tekstach kultury polskiej.
175. Jakie relacje między naturą a cywilizacją ukazane są w tekstach kultury XIX i /lub XX wieku.
Odpowiedz na pytanie, interpretując wybrane dzieła.
176. Odwołując się do wybranych tekstów kultury, przedstaw i oceń reakcje przedwojennej inteligencji na narodziny systemu władzy komunistycznej w Polsce.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

177. Wybierz, zaprezentuj i oceń różne koncepcje piękna zawarte we współczesnych tekstach kultury.
178. Rozważ – odwołując się do tekstów kultury – jakie społeczne funkcje przypisywano teatrowi i dramatowi w kulturze polskiej wybranych epok.
179. Czy można wyrazić niewyraźne? Przedstaw – na wybranych przykładach – tematy i motywy wykorzystywane przez twórców literatury i sztuki symbolicznej oraz omów stosowane przez nich metody artystyczne.
180. Prezentując wybrane teksty kultury, określ charakter związków literatury modernistycznej z plastyką.
181. Na wybranych przykładach porównaj różne koncepcje teatru i dramatu w Polsce po roku 1945.
182. Ukaż, interpretując wybrane teksty kultury, wpływ tradycji starożytnej na współczesną literaturę piękną.
183. Na podstawie tekstów kultury oceń postawy wybranych twórców wobec totalitaryzmu.
184. Scharakteryzuj i oceń wybrane efekty artystycznego dążenia do syntezy sztuk.
185. Czy socrealistyczne teksty kultury zgodne są z poetyką realizmu? Sformułuj i uzasadnij tezę, prezentując wybrane dzieła artystyczne i ich kontekst historyczny.
186. W jaki sposób artysta może odrzucić tradycję kulturową? Przedstaw i oceń wybrane postawy artystyczne wobec dziedzictwa kulturowego.
187. Wybierz, zaprezentuj i oceń przedstawione w tekstach kultury wizje współczesnego świata.
188. Omów znaczenie tzw. kresów wschodnich w dziejach kultury polskiej, przywołując przykłady zarówno z dziedziny sztuk pięknych, jak i historii Polski.
189. Gniazdo polskości? Odpowiedz na pytanie, charakteryzując ukazany w dziełach literatury i sztuki polskiej obraz dworu szlacheckiego.
190. Na wybranych przykładach omów rolę emigracji w kształtowaniu i pielęgnowaniu kultury polskiej w wiekach XIX i XX.
191. Czy preferujesz sztukę mimetyczną czy groteskową? Uzasadnij swą odpowiedź, prezentując przykłady z dziedziny literatury i sztuki.
192. Analizując wybrane przykłady, oszacuj wartość dorobku artystycznego polskiej awangardy w literaturze i sztuce I połowy XX wieku.
193. Jaki obraz rzeczywistości kreowały tendencyjne teksty kultury okresu PRL? Odpowiedź zilustruj

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE
wybranymi przykładami.

194. W jaki sposób twórcy różnych epok wykorzystywali elementy kultury ludowej? Rozważ problem, interpretując wybrane dzieła.
195. Które z problemów dominujących w literaturze wybranej epoki są wciąż poruszane we współczesnych tekstach kultury? Omawiając wybrany materiał ilustracyjny, podejmij próbę wyjaśnienia przyczyn ich aktualności.
196. Związki muzyki z literaturą. Przedstaw zagadnienie, przywołując przykłady ze starożytności oraz innych epok.
197. Zaprezentuj różne interpretacje szaleństwa, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
198. Scharakteryzuj ukazane w wybranych współczesnych tekstach kultury modele życia szczęśliwego.
199. Człowiek w teatrze życia codziennego – rozważ problem ról społecznych, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
200. Współczesne muzyczne próby interpretacji poezji – przejaw jej wpływu na inne dziedziny sztuki czy symptom typowej dla kultury masowej ingerencji w dzieło? Omów temat, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
201. Na podstawie wybranych współczesnych tekstów kultury przedstaw różnorodne ujęcia motywu przemijania.
202. Walka o duszę ludzką. Analizując wybrane przykłady, przedstaw różne ujęcia toposu psychomachii w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
203. Scharakteryzuj różne typy doświadczenia wojennego na podstawie wybranych tekstów kultury, które powstały po 1939 roku.

NAUKA O JĘZYKU

204. Język współczesnej reklamy wobec normy językowej. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
205. Język współczesnej publicystyki – nowomowa czy poprawna polszczyzna? Rozważ problem, analizując wybrane teksty.
206. Tytuły prasowe jako przykład manipulacji językowej. Rozważ problem, analizując wybrane

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

artykuły z prasy codziennej i tygodników.

207. Dokonaj analizy najnowszych zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie i oceń ich zasadność.

208. Na wybranych przykładach dokonaj analizy sposobów funkcjonowania wyrazów modnych
we współczesnym języku polskim.

209. Funkcje archaizacji języka. Omów zjawisko na wybranych przykładach powieści historycznej.

210. Omów - na wybranych przykładach – sposoby indywidualizowania języka bohaterów literackich.

211. Odwołując się do wybranych przykładów, omów funkcje stylizacji biblijnej w utworze literackim.

212. Sztuka pisanía listów – omów przemiany w zakresie stylu i środków językowych, odwołując się
do tekstów z różnych epok.

213. Odwołując się do wybranych przykładów, omów i oceń wpływ kultury masowej na współczesną
polszczyznę.

214. Omów sposoby wykorzystania tekstów literackich w reklamie wizualnej. Odwołaj się do wybranego
materiału.

215. Dokonaj analizy języka czasopism kobiecych, wyjaśnij zasadność doboru środków wyrazu.

216. Analizując język doby socrealizmu, przedstaw obraz świata, jaki on kreuje.

217. Gwara warszawska – scharakteryzuj zjawisko językowe na podstawie wybranych tekstów kultury.

218. Przedstaw zastosowanie stylizacji językowej w wybranych powieściach XIX wieku.

Oceń walory poznawcze i estetyczne tego zabiegu.

219. Jaki obraz rzeczywistości kształtowała komunistyczna nowomowa? Odpowiedz na pytanie,
analizując wybrane teksty kultury.

220. Omów i wyjaśnij zjawisko świadomego przekraczania normy językowej w wybranych współczesnych
tekstach poetyckich.

LISTA 220 TEMATÓW
DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z J.POLSKIEGO w 2013 roku
w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE

NOTA O DOKUMENCIE

Powyższa LISTA 220 TEMATÓW MATURALNYCH DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO w roku 2013 w III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM im. GEN. SOWIŃSKIEGO w WARSZAWIE stanowi X edycję listy z 2001 roku.

Zmienioną i uzupełnioną listę przygotował w dniach od 5 marca do 16 marca 2012 roku zespół przedmiotowy nauczycieli języka polskiego w składzie:

- mgr Izabela Głowacka
- mgr Bożena Krupe (przewodnicząca zespołu humanistycznego)
- mgr Piotr Skorupiński
- mgr Małgorzata Wysieńska